

Commissie Welzijn en Economie

Agenda en discussiestuk informele vergadering 13 mei 2002

Van: Joost Smits, voorzitter Commissie Welzijn en Economie
Aan: Leden van de Commissie Welzijn en Economie
Datum: 6 mei 2002

1. Inleiding

Sinds maart is er een nieuwe gemeentewet en zijn de spelregels van de gemeentebesturen veranderd. Onder de "oude" regels had de deelraad er ook een hele klus aan. Dualisering is niet de oplossing van de inhoudelijke kwesties waar wij ons in Hillegersberg-Schiebroek al sinds jaar en dag mee bezig houden. Vanuit die nieuwe spelregels moeten we wel opnieuw zin geven aan het bestaan van de deelraad. Die was er toch ooit om het bestuur dicht bij de burger te brengen. Dualisering in de deelgemeente lijkt dus een beetje dubbelop. Aanwijzingen voor de taakopvatting vinden we bijvoorbeeld in de Nota van Aanbieding bij de deelgemeentelijke Begroting 2002. Daarin constateren de dagelijks bestuurders uit de periode 1998-2002 dat er op meerdere gebieden beleidsvacuüms zijn. De Raamovereenkomst 2002-2006 zegt dat er in de deelgemeente geen samenhangend welzijnsbeleid aanwezig is dat voldoet aan wensen en behoeften van de inwoners. Daar ligt voor de deelraad een prachtige kans. Het is juist de deelraad die doelen en grenzen moet stellen ("kaders") en toezicht moet houden op de uitvoering van beleid ("controleren").

Om e.e.a. goed en gestructureerd vorm te geven denk ik dat er een werkagenda nodig is. In dit discussiestuk probeer ik uiteen te zetten hoe ik daarbij kom, en wat er in die werkagenda zou moeten staan.

2. Actief of passief

Ik heb de overheid al eens beschreven als een videorecorder. De burger weet dat-ie een hoop kan, maar de gebruiksaanwijzing is zoek.

Een paar plastische voorbeelden. Waarom klagen bewoners over de stoeptegels? In het dualisme kunnen we als deelraad niet veel voor die burgers doen. Ze moeten met Gemeentewerken bellen, en we kunnen er een lastige vraag over stellen richting de portefeuillehouder. Die zal de burger al snel het enige juiste antwoord geven: "Het Dagelijks Bestuur heeft in 2001 geconstateerd dat er minder geld voor straatonderhoud ter beschikking wordt gesteld dan noodzakelijk voor een goed onderhoudsniveau. Het budgetrecht ligt bij de deelraad. Als u een structurele oplossing wenst kunt u zich het beste wenden tot de deelraad."

Een ander voorbeeld. Waarom kan de jeugd niet in de schoolvakanties in de buurthuizen? Daar kunnen we wederom de portefeuillehouder een vraag over stellen. We kunnen hem zelfs als duale deelraad de opdracht geven de kwestie te regelen. Ook hier kan de portefeuillehouder ons een spiegel voorhouden: "Beste deelraad, Na overleg met de jeugd, leverancier van diensten en ambtelijke ondersteuning is mij gebleken dat er een aantal haken en ogen aan deze kwestie zitten. De jeugd vindt het buurthuis op een verkeerde plek liggen, de ingang is te duister en levert onveiligheidsgevoelens op, de activiteiten zijn te oubollig, de ruimte is te klein c.q. te groot, de huisregels zijn te strikt en de tijdstippen waarop het buurthuis beschikbaar is voldoen niet. De leverancier van de diensten laat weten dat binnen het bestaande budget er geen ruimte is voor overwerk in de vakanties. Verder zijn er juist in de vakantie een aantal andere activiteiten gepland met zelforganisaties van migranten en organisaties op het gebied van kunst- en cultuur, waardoor de ruimte alleen 's morgens tussen 11 en 12 vrij is, en 's middags tussen 4 en 5. De verhuurder van het gebouw laat weten dat er in de vakanties geen beheerder beschikbaar is die met jongeren wil werken. De ambtelijke organisatie

laat weten dat het buurtgebouw eigenlijk vrij gemaakt zou moeten worden voor de oorspronkelijke doelstelling, onderwijs, per 1 september, en dat er daardoor helemaal geen sprake kan zijn van activiteiten. Bovendien is het lastig om afspraken te maken met de leverancier van de diensten zonder doelstelling of gewenst effect.” En er komt een boze brief van de buurtorganisatie richting deelraad die vindt dat er toch al te weinig rekening wordt gehouden met de activiteiten die zij in de vakantie wilden organiseren, en dat er nu alweer over hun hoofd wordt beslist.

We hebben dus niet alleen de taak kaders te stellen en de uitvoering te controleren, we moeten dat ergens op baseren. In het dualisme noemen ze dat “de wijken in gaan”. De politici moeten de wijken in om te horen wat de bevolking wil.

Er zijn globaal twee manieren om deelraad te zijn: actief en passief.

Model 1: Actieve raad

	<i>Actie</i>	<i>Gevolg</i>
1.	Verkiezingen	De deelraad wil iets
2.	Deelraad stelt kaders en prioriteiten	Dagelijks bestuurders krijgen opdracht om iets te doen en op een bepaalde tijd terug te rapporteren
3.	Deelraad controleert of acties dagelijks bestuurders in overeenstemming waren met de raadswensen, en stuurt bij	Dagelijks bestuurders krijgen opdracht om iets te doen en op een bepaalde tijd terug te rapporteren
4.	Enzovoort	Enzovoort

Model 2: Passieve raad

	<i>Actie</i>	<i>Gevolg</i>
1.	Verkiezingen	De deelraad wil iets
2.	Deelraad wacht af, individuele deelraadsleden plegen acties zonder echt effect	Dagelijks bestuurders stellen zelf prioriteiten, en gooien deelraad af en toe een bot toe
3.	Deelraad leest wat uit Dagelijks Bestuur komt en kijkt of ze iets kunnen opmerken	Dagelijks bestuurders stellen zelf prioriteiten, en gooien deelraad af en toe een bot toe
4.	Enzovoort	Enzovoort

Bij “passief” gaan we er als raad van uit voldoende te weten van wat de bewoners nodig hebben, en van de situatie. Dat kan. Het ene fractielid is actiever dan het andere, en de ene fractie functioneert beter dan de andere. Mijn voorstel is om als deelraad gezamenlijk het functioneren zo vorm te geven dat er een min of meer natuurlijk proces ontstaat waarin deelraadsleden, dagelijks bestuurders, bewoners en leveranciers van diensten goed uit de verf kunnen komen. We zouden brede overeenstemming moeten kunnen krijgen over het functioneren van de deelraad, om onze inhoudelijke meningsverschillen beter uit te laten komen als instrument van besluitvorming.

De ene commissie is de andere niet, vandaar dat dit onderwerp ook hier apart aan de orde kan komen. Op Welzijn en Economie hebben we veel bevoegdheden, in de Raamovereenkomst is een beleidsvacuüm geconstateerd, en dat kan betekenen dat de raadsleden daar actiever moeten zijn dan op andere terreinen. Omdat er op Welzijn en Economie geen kaders zijn, zal een “passieve raad” alleen een papieren tijger zijn. Hoe wil je iets controleren zonder kader?

Het gaat er niet om dat we onze dagelijks bestuurders niet vertrouwen. We moeten vooral ook de eerste maanden de portefeuillehouders de kans geven hun taakopvatting uit te werken, zoals wij dat ook doen. Het gaat erom dat we een wettelijke taak hebben gekregen als raadslid, dat we door mensen in onze eigen deelgemeente zijn gekozen om wat voor hen te doen, en dat we dat alleen zichtbaar kunnen maken door gezamenlijk onze taakopvatting uit te werken.

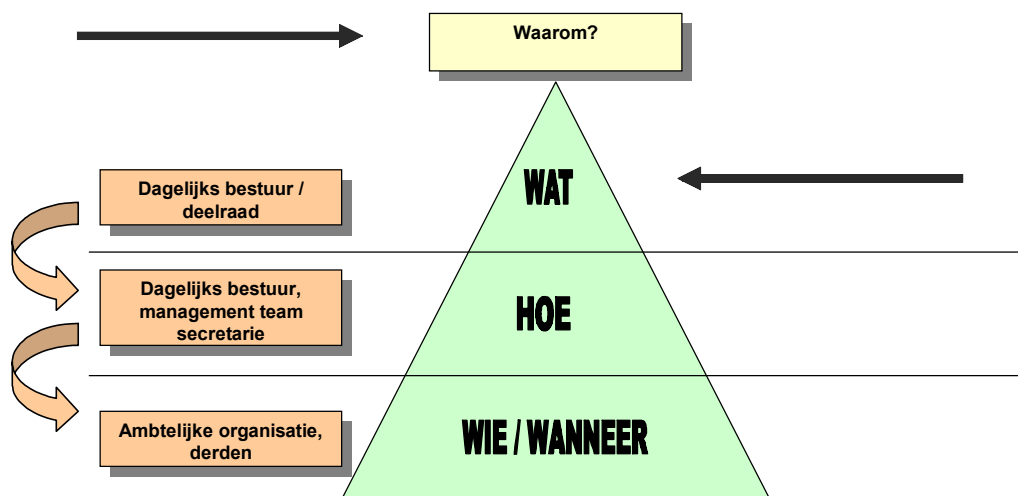
1^e beslispunt: Is de Commissie het erover eens dat de Commissie Welzijn en Economie een actieve commissie moet zijn?

3. Werkagenda

Volgens de raamovereenkomst horen de volgende onderwerpen tot de Commissie Welzijn en Economie:

- club-buurtshuwerk
- opbouwwerk
- migranten
- volwasseneneducatie
- schoolmaatschappelijk werk
- achterstandsbeleid
- algemeen maatschappelijk werk
- raadsliedenwerk
- sportaccommodaties (w.o. het zwembad)
- sportbeleid
- servicepunt sport
- natuurrecreatie en educatie
- scoutingverenigingen
- jeugdbeleid
- jeugdparticipatie
- jongerenwerk
- kinderkwerk
- kunst en cultuurbeleid
- cultuurparticipatie
- werkgelegenheid
- participatie ouderen
- ouderenwerk
- dagopvang
- buitenschoolse opvang
- peuterspeelzalen
- opvoedingsondersteuning
- vrijwilligerswerk
- detailhandelsbeleid

De Raamovereenkomst 2002-2006 bevat uitgangspunten en prioriteiten voor het nieuwe Dagelijks Bestuur. Wij hebben als deelraadsleden onze afzonderlijke verkiezingsprogramma's, partijprogramma's, uitgangspunten en beginselen. Vanuit deze politieke achtergrond beoordelen wij een situatie als al dan niet "goed", en formuleren een gewenste situatie ("doel": wat willen we). Het is aan het dagelijks bestuur en de ambtelijke ondersteuning om uit te werken hoe dat doel bereikt zou kunnen worden. Vervolgens beoordelen wij weer of we vinden dat er genoeg effect te verwachten is, en of we die effecten wel wensen.

Bron: deelgemeentelijke stukken over het verbeterproces

De Web site "Vernieuwingsimpuls" (www.vernieuwingsimpuls.nl) geeft een aantal ideeën hoe we het raadswerk kunnen structureren. Ze gebruiken daar de term "Raadsprogramma". Deze term zou tot misverstanden kunnen leiden over de relatie met onze Raamovereenkomst, die ik van harte ondersteun. De rest van dit hoofdstuk zijn citaten kris-kras uit de Web site, waarbij ik de term "Raadsprogramma" het vervangen door "werkagenda". Ik geef expliciet ook de mogelijke kritiek op een al te ver uitgediende werkagenda. Kijk vooral ook in het boekje "Raad en Daad – De gemeenteraad in het dualistisch bestel" van Deloitte & Touche dat we in de bus kregen.

"Het ligt in de rede dat de raad de kaders vooral stelt voor de belangrijke, politiek relevante onderwerpen. Indien dit namelijk niet het geval is, is het risico groot dat de raad zich blijft bezighouden met de uitvoering van het beleid, waardoor de beoogde 'boedelscheiding' tussen het college en de raad niet optreedt. Het dualistische stelsel vereist een raad die bereid is details te laten voor wat ze zijn en te sturen op het niveau van de programma's en de maatschappelijke resultaten die daarbij zijn bepaald."

De verantwoording door het college en de controle door de raad zijn nauw met elkaar verbonden. De afspraken bijvoorbeeld die de raad met het college heeft over de informatievoorziening maakt het voor de raad mogelijk om, vanuit zijn controlerende functie zaken aan de orde te stellen die door het college worden besloten. Daarnaast dient het college ook uit eigen beweging verantwoording af te leggen. Ook de kaderstelling en de controle gaan hand in hand. Zonder kaderstelling zijn er immers geen referentiepunten op basis waarvan het college kan worden gecontroleerd. De raad geeft aan welke onderwerpen op de agenda moeten komen. Daarbij zijn externe contacten met de burgers essentieel. Een hulpmiddel is een (jaarlijkse) werkagenda die aangeeft welke onderwerpen in een bepaalde periode en dus in de begroting aan de orde dienen te komen. De raadsgriffier kan hier een ondersteunende rol vervullen.

De begroting is een belangrijk document. De raad oefent immers door de begroting zijn budgetrecht uit. Maar bij vaststelling van de begroting is het vaak te laat om nog invloed uit te oefenen. Hoe moet de raad daarop inspelen? De raad kan in de begroting middelen reserveren voor nieuw beleid, voor voorstellen van de raad. De raad kan haar jaaragenda of werkagenda maken, de eigen politieke agenda van de raad. Daarin worden geen afspraken over het beleid, maar onderwerpen die aan de orde komen vastgelegd. Dat biedt ook leden van oppositiefracties aanknopingspunten. Het moet een politiek samenspel worden tussen college en raad.

Hoe start je de nieuwe raad? Een werkagenda, die kaderstellend is richting het college maakt het mogelijk dat de raad zich in aanvang van zijn zittingsperiode kan profileren. Verschillende meningen bestaan over de vorm van de werkagenda en of de werkagenda fundamenteel moet verschillen van het collegeprogramma. Men is het er in het algemeen over eens dat de werkagenda verschilt van het collegeprogramma. De werkagenda is:

- 4 à 5 bladzijden;
- op hoofdlijnen;
- kaderstellend (“Als de werkagenda te gedetailleerd is, kan je als raad de komende vier jaar thuis blijven.”)
- politiek relevant.

Een werkagenda moet minder dichtgetimmerd zijn dan een collegeprogramma. Bij het opstellen van een werkagenda zullen wel spanningen zijn tussen grotere en kleinere fracties. Wat komt er in te staan?, Hoe vul je het in?, Vanuit welke invalshoek beschrijf je de problematiek? zijn allemaal vragen die een antwoord moeten hebben. Positief is echter dat dit waarschijnlijk tot een levendige discussie in de raad leidt.

Als eerste wordt de werkagenda door de raad opgesteld, met daarin in agenderende zin een aantal onderwerpen en een kader wat een initiatief is van (de meerderheid van) de raad. Dit is een niet-politiek stuk. Hierin staan dan terugkoppelingsdata genoemd en daarin staat vermeld wat wanneer klaar moet zijn. In de eerste raadsvergadering wordt dat vastgesteld. Vervolgens wordt een tweede beslisdocument opgesteld met daarin een meer concrete uitwerking.

Er bestond enig verschil van mening over de zin en invulling van een werkagenda. Sommigen zijn van mening dat het van groot belang is dat de raad zijn eigen de werkagenda formuleert (een aantal gaven de voorkeur aan het woord ‘beleidsagenda’). Met name bij ontwikkelingen die langere cycli hebben dan 4 jaar helpt een dergelijke agenda de raad bij strategische gedachtevorming, zonder dat de werkagenda gaat concurreren met een collegeprogramma. Het gaat dan meer om het agenderen en definiëren van onderwerpen waarmee de raad zich bezig wil houden.

Anderen zagen een werkagenda veel meer als een inhoudelijke missie geformuleerd door een meerderheid van de raad. Dit raakt veel meer aan de positie die een werkagenda inneemt tussen partijprogramma’s en een collegeprogramma. In deze opvatting kan er niet eenvoudig een consensus gevonden worden over de invulling van een werkagenda. Burgers, zo werd geredeneerd, verwachten in de eerste plaats dat partijprogramma’s worden uitgevoerd. In de huidige situatie is het van belang dat politieke partijen dit vooral laten doorklinken in de

collegeprogramma's. In een dualistische situatie zal dit niet zo snel veranderen en kan een werkagenda geen rol spelen, is de verwachting.

Je loopt immers de kans dat een werkagenda de indruk wekt dat alle partijpolitieke strijdpunten van te voren zouden zijn weggepolderd, waardoor het debat binnen de raad verdwijnt en daarmee de partijpolitieke profilering. Vooral zeer gedetailleerde werkagenda's zouden een ontkenning vormen van partijprogramma's. Dit moment in de discussie bracht dus een interessante paradox naar boven: gedetailleerde werkagenda's vergroten de afstand tussen politiek en burger omdat politieke partijen zich minder kunnen profileren binnen de raad. Dit pleit voor algemene werkagenda's, die logischerwijs ruimte laten voor wisselende meerderheden."

Gezien de opmerkingen over het beleidsvacuüm kan het niet anders dan dat wij gestructureerd aan het werk gaan. Ons werk is voor ons uitgetekend in de Nota van Aanbieding uit 2001, de Begroting 2002 en de Raamovereenkomst (en onze eigen verkiezingsprogramma's!).

2° beslispunt: Is de Commissie het erover eens dat een werkagenda een goede manier kan zijn om de Commissie Welzijn en Economie te structureren?

4. Inhoud van de werkagenda

De werkagenda moet zo specifiek mogelijk zijn in de activiteiten die we gaan ondernemen en onderwerpen die we bij de kop nemen. Als het even kan zouden we erin moeten formuleren wat terugkoppelingsdata zijn, en wat wanneer klaar moet zijn. De werkagenda zou, als het even mogelijk is, unaniem door de Commissie moeten worden gedragen. We zullen bij de totstandkoming de Dagelijks Bestuurders vragen of ze een paar slimme opmerkingen kunnen maken over de inhoud, zodat we geen spanningen inbouwen die niet nodig zijn. Maar voor de rest is het een middel om onszelf scherp te houden, en de grote lijnen niet te verliezen.

Die werkagenda is het middel om naar de bewoners toe te gaan. Als we een vragenhalfuurtje willen handhaven in de commissie Welzijn en Economie kan dat alleen betrekking hebben op onderwerpen die we als commissie bij de hand gaan nemen, of in de ogen van de bewoners bij de hand zouden moeten nemen. Kortom: ze gaan over de werkagenda. Als we dat niet ergens expliciteren zullen bewoners het moeilijk vinden ons werk serieus te nemen, als ze bijvoorbeeld met vragen naar de Commissie komen die bij de Dagelijks Bestuurders thuis horen.

Ik zie de deelgemeente vooral als een dienstverlener aan de inwoners. Er worden dan alleen diensten geleverd voor zover dat wettelijk zo is geregeld, of voor zover er een doel wordt gediend. Over de formulering van die doelen gaan wij. Aan de andere kant moeten we dan ook beoordelen of de geleverde diensten doelgericht, doeltreffend en doelmatig zijn. Of ze effect hebben, en of wij die effecten op prijs stellen. In de Raamovereenkomst hebben we een lijst onderwerpen gekregen die wij moeten behandelen. Maar willen we iets kunnen zeggen over de doelen en effecten, dan moeten we erop uit. Daarom stel ik voor de deelgemeente op te splitsen in zeven gebieden:

- Schiebroek-Noord
- Schiebroek-Zuid
- 110-Morgen
- Terbregge
- Kleiwegkwartier
- Oud-Hillegersberg
- Molenlaankwartier

Aan elk gebied brengen we de komende jaren regelmatig een bezoek (minstens één per kwartaal). Per bezoek staat de discussie niet alleen in het teken van "Waar willen we van af" (probleemgericht). Het moet ook gaan over "Wat willen we zo houden" en "Waar willen we naar toe". Ik stel bovenstaande bezoeksvolgorde voor.

Behalve deze wijkbezoeken stel ik voor een aantal thema-bijeenkomsten te houden, bij voorkeur op locatie. Mogelijke onderwerpen zijn:

- Effecten en inhoud van sociaal-cultureel werk

- Op de kleintjes passen: geprivatiseerde kinderopvang en opvoedingsondersteuning
- Winkelstrips als voorziening voor jong en oud
- Bewonersorganisaties anno 2002: representatie van bewoners en actieve bijdrage aan deelgemeentelijke doelen
- Migranten: Hillegersberg-Schiebroek als gewenste woonomgeving
- Ideeën4U: ideeën van de jeugd voor de deelraad
- Ouderen in een verjongende deelgemeente
- Economische kanszones: werkgelegenheid door meer economie?
- Drugs in de deelgemeente
- De Hillegersberg-Schiebroekse methode: geen mega-manifestatie, maar maatwerk in de werkwinkel
- Scoutings en sportverenigingen
- Maatschappelijk werk en sociaal raadsliedenwerk
- Welzijn en Zorg
- Kunst. En vliegwerk?

Over Welzijn en Zorg vindt op 16 mei al een conferentie plaats. Gezien de onduidelijkheid in het welzijnsveld lijkt het mij niet opportuun dit onderwerp te hoog op de agenda te zetten. Bovenstaande lijst is in grote lijnen de prioritering die mij voor ogen staat.

Het is nogal een ambitieuze lijst. Immers, elk bezoek zal moeten worden voorbereid door een klein comité. Elk bezoek heeft een doel. We willen iets weten, want anders gaan we niet op bezoek. We kunnen ook gasten uitnodigen bij onze werkbezoeken. Bijvoorbeeld gemeentelijke politici (want die moeten ook de wijken in), of deskundigen. Zou zouden we de bijeenkomst over drugs kunnen houden bij het Boumanhuis in het Kleiwegkwartier, met als gast mevr. Nora Storm van de Junkiebond, en het hebben over gemeentelijke programma's als Verantwoord Schoon.

Elk bezoek is gericht op de kaders van het beleid, en/of op controle van de uitvoering. Na elk bezoek is er een evaluatie. Het lijkt mij niet handig om keer op keer werkbezoeken te houden, maar alternerend. Werkbezoek, evaluatie in onze thuisbasis, werkbezoek, evaluatie, enz. Let wel dat ik ervoor wil pleiten om de vorm niet ten koste te laten gaan van de inhoud. Als we het tussendoor ergens dringend over moeten hebben, dan moet dat kunnen. En als een onderwerp door zijn complexiteit de nodige voorbereiding vraagt, en een deelonderwerp plotseling op de agenda verschijnt, dan moet dat geen belemmering zijn voor een snelle bespreking.

3e beslispunt: Is de Commissie het erover eens dat een klein comité van deelraadsleden in voorbereiding op de eerste formele Commissie Welzijn en Economie, in samenwerking met de griffie en in overleg met de Dagelijks Bestuurders (om onnodige spanningen te voorkomen) een concept werkagenda voorbereidt?

5. Conclusie

Ik pleit voor een actieve raad, die er veel op uit trekt om de kaders van deelgemeentelijk beleid vorm te geven. Het is van belang om snel aan het werk te gaan, omdat de Begroting 2003 nu al vaste vorm krijgt. Als we de kans missen om richting die begroting een paar prioriteiten aan te geven, is onze raadsinvloed pas in 2004 zichtbaar. De prioriteiten moeten zo snel mogelijk worden uitgewerkt om te voorkomen dat er eind 2002 wel een mooie kunst- en cultuurnota ligt, en een nota over vrijwilligersbeleid, maar er in de Begroting 2003 nog steeds met vage bewoordingen grote scheppen geld worden uitgegeven aan dingen waar we het als deelraad niet eens over hebben gehad.

Laten we proberen dit schip aan het varen te krijgen, met een dusdanige koers dat als we in 2006 aanmeren, we wat op ons conto hebben staan. Als we bij de verkiezingen van 2006 weer door potentiële kiezers de vraag krijgen voorgelegd "Wat heb je voor mij gedaan" hebben we wat te antwoorden!

In bijlagen:

1. Voorstel voor prioritering (eerste aanzet voor een werkagenda?)
2. Modellen die op Internet te vinden waren van hoe andere gemeenten de rol van de raad uitwerken

Bijlage 1: Voorstel voor prioritering, mogelijke aanzet voor een werkagenda?

Algemeen welzijnsbeleid

- **1^e helft 2002: Opdracht een heldere, beargumenteerde, begroting te presenteren.** In de deelgemeentelijke begrotingen tot nu toe ontbreekt een duidelijke argumentatie bij veel begrotingsposten. De Begroting 2003 is alleen acceptabel met een duidelijke argumentatie over prestaties ten behoeve van een duidelijk doel, gericht op een beleidseffect.
 - *Timing:* deelraad bespreekt opdracht aan het dagelijks bestuur in juni 2002, begrotingsbehandeling eind 2002 laat zien hoe ver het dagelijks bestuur is gekomen.
- **1^e helft 2002: Deelraad begint met kaders te stellen aan welzijnsbeleid.** In prestatieovereenkomsten met de welzijnsinstellingen is sprake van een deadline van 1 juni 2001 waarop bekend had moeten zijn welke activiteiten worden afgenomen. Het is van belang dat de deelraad kaders stelt die het dagelijks bestuur verder uitwerkt. Dat moet zo snel mogelijk starten, vanwege de 1 jaar overschreden deadline. De Begroting 2004 moet de eerste volwaardige begroting ooit worden. Maar tussentijds is er de kwestie van het onderbrengen van de activiteiten van ex-Stichting Samenlevingsopbouw Noordrand. Pas in de Begroting 2005 zullen meerjarenafspraken met leveranciers aan de orde kunnen zijn.
 - *Timing 1:* deelraad bespreekt het onderbrengen van de activiteiten van ex-Stichting Samenlevingsopbouw Noordrand in juni 2002. Daaronder valt ook de exploitatie van de peuterspeelzalen. Op basis daarvan wordt een voorlopige bestelling gedaan bij de nieuwe leverancier(s).
 - *Timing 2:* deelraad geeft opdracht over de activiteiten in brede zin aan het dagelijks bestuur in juni 2002. De totstandkoming van de Begroting 2003 is de eerste stap. Dagelijks bestuur presenteert stappenplan eind 2002. In dit plan zal aandacht zijn voor de huisvesting van welzijnsdiensten, en de al dan niet marktconforme prijsstelling daarvan.
 - *Timing 3:* deelraad geeft opdracht over de voorbereiding van de eerste meerjarenafspraken voor 2005-2006 na afloop van de begrotingsbehandeling 2004. Dagelijks bestuur presenteert voorstel februari-maart 2004. Het bestuurscollege 2006-2010 zal pas de eerste meerjarenafspraken die lopen over 3-4 jaar kunnen tekenen.

Jeugdbeleid

- **Juni of september 2002: Voortgangsrapportage Jeugdbeleid, en eerste discussie in deelraad over invulling.** Wat wordt de inhoud van het nieuwe jeugdbeleid? Het visiedocument zal in mei-juni 2002 klaar zijn.
 - *Timing:* deelraad bespreekt voorstel in juni-september. Opdracht aan het dagelijks bestuur dit nader uit te werken, maar tegelijk al enkele kleine activiteiten te starten om de belangstelling van de jeugd niet te verliezen. De Begroting 2003 zal al een eerste uitwerking moeten laten zien. Eind 2002 rapporteert het dagelijks bestuur uitgebreider terug.
- **1^e helft 2002: Richting aan de behandeling van de Stichting Kinderopvang Hillegersberg-Schiebroek in het kader van de Wet Basisvoorziening Kinderopvang.** Hoe gaan we de Stichting Kinderopvang Hillegersberg-Schiebroek (SKHS) achterlaten na de invoering van de nieuwe Wet Basisvoorziening Kinderopvang? Kwesties zijn o.a. de bruidsschat en de risicoreserve.
 - *Timing:* in de Begroting 2004 moet er al van worden uitgegaan dat de SKHS een zelfstandige onderneming is. Deelraad bespreekt de richtlijn in juni 2002. De Begroting 2003 is cruciaal.
- **1^e helft 2003: Richting aan stimuleren van kwaliteit en aanbod van kinderopvang en buitenschoolse opvang.** Hoe denkt de deelgemeente zich op te stellen om kwaliteit en aanbod van kinderopvang en buitenschoolse opvang na 2004 te stimuleren?
 - *Timing:* de deelraad bespreekt richtlijn januari-februari 2003. Dagelijks bestuur presenteert voorstel mei-juni 2003.

Welzijn en Zorg

- **1^e helft 2002: Aan de hand van de vraag "Is Welzijn en Zorg een deelgemeentelijke kwestie" het Dagelijks Bestuur vragen dit uit te werken, mede met het oog op de pilot toeleiding Thuiszorg.** Welzijn en Zorg is een puzzelstukje in het totale welzijnsveld. Geen

aparte prioriteit. Wel zijn er actuele kwesties. Hoe denkt de deelraad over Welzijn en Zorg als "blinde vlek"? Zou het dagelijks bestuur in afwachting van een beleidsvisie Welzijn al niet de beschikking moeten hebben over een instrument om een algemene schifting te doen tussen initiatieven die wel en initiatieven die niet ondersteuning verdienen, en eventueel kortlopende projecten reeds te honoreren? Moet de deelgemeente al mee doen aan de pilot voor verbeteringen in de aanmelding van thuiszorg?

- *Timing*: op 16 mei 2002 is er een deelgemeentelijke conferentie over Welzijn en Zorg. De deelraad bespreekt uitkomsten conferentie in september-oktober 2002, en zal laten weten of de pilot Thuiszorg al dan niet gewenst is. Dagelijks bestuur presenteert voorstel januari-februari 2003, maar zal al eerder eventueel meedoen aan de pilot Thuiszorg.
- **2^e helft 2002: Informatie gemeentelijke programma's.** Het dagelijks bestuur moet gemeentelijke programma's als Verantwoord Schoon en de uitwerking (z)Onder Dak, als die doorgaan, goed volgen.
 - *Timing*: in november-december 2002 zou de deelraad een presentatie kunnen krijgen van dit soort programma's.

Economie

- **Juni of september 2002: Bedreigde winkelstrips en wijkeconomie.** Aan het eind van de vorige raadsperiode werd in de commissie Economie een nog niet helemaal gereed stuk gepresenteerd over winkelstrips en wijkeconomie. Naar verwachting zal in juni of september 2002 een definitievere versie klaar zijn.
 - *Timing*: deelraad bespreekt voorstel in juni-september.
- **1^e helft 2003: Economische kansenzones.** Is onze deelgemeente ruim genoeg voorzien van bedrijventerreinen, of is er bijv. behoefte aan kantoorruimte. Is dat niet een goed complementair beleid bij de werkwinkel (banen scheppen)?
 - *Timing*: deelraad bespreekt dit onderwerp in een aantal rondes in de 1^e helft van 2003.

Bijlage 2: Modellen

Op het Internet staan een aantal beschrijving van hoe andere gemeenten de kwesties oplossen. Ter illustratie hier een aantal van die teksten.

Bronnen: www.staatscommissie-dualisme.nl en www.vernieuwingsimpuls.nl

1. De Ronde Venen

Dr A.J.G. Spoelstra
raadslid
a.j.g.spoelstra@hetnet.nl

Interactieve beleidsvorming

Het wijkplan Wilnis-dorp is de eerste van 12 wijkplannen in de gemeente De Ronde Venen. Bij het tot stand komen ervan was een grote rol weggelegd voor de bewoners van de wijk. Dit betekende o.a. terughoudendheid voor de bestuurders. Ook de ambtelijke organisatie heeft zich in dit proces nadrukkelijk faciliterend opgesteld. Er werd vraaggericht geopereerd. De bewoners hebben dit enthousiast opgepakt en volop gebruikgemaakt van de kans om zo direct en vanaf het begin mee te doen bij het maken van een plan voor verbetering van hun eigen wijk. De communicatie, zowel tussen de bewoners en de gemeente (en aanverwante instellingen als politie en woningbouwvereniging etc.) als tussen de bewoners onderling heeft een belangrijke rol gespeeld bij het maken van dit eerste wijkplan. Het resultaat van raadpleging en overleg is een wijkplan dat gericht is op behoud van het goede, aangevuld met verbeteringen. Voor sommige verbeterpunten is een nadere uitwerking in de vorm van inrichtingschetsen opgenomen. Andere punten vragen nog een nadere uitwerking en uitdieping. De nadruk ligt bij deze eerste benadering op het fysieke terrein, maar ook sociale elementen krijgen de aandacht, met name het bevorderen van de sociale samenhang en veiligheid. Alle opmerkingen en ideeën zijn verzameld in een actielijst, welke deel uitmaakt van het plan. Over de in de actielijst opgenomen punten wordt een ambtelijke toetsing uitgevoerd betreffende de uitvoerbaarheid. In het plan is een prioritering opgenomen, welke richtinggevend is voor de uitvoering. Bij de uitvoering zullen de burgers nadrukkelijk betrokken moeten blijven. Daartoe is een wijkcomité gevormd. Het wijkcomité is aanspreekpunt en kan uitgroeien tot een permanente partner in zaken de wijk betreffende. De kosten zijn opgenomen in een bestemmingsreserve voor een periode van 5 jaar. In het meerjareninvesteringsprogramma is aangegeven dat uitvoeringsmaatregelen in de fysieke sfeer in beginsel zullen worden meegenomen bij de besteding van de reguliere onderhoudswerkzaamheden en investeringen. Het resultaat van deze interactieve beleidsvorming is ter goedkeuring aan de gemeenteraad aangeboden en met algemene stemmen aangenomen.

2. Ede

De heer J. van den Berg
adviseur
Telefoonnummer: 0318-68 04 67

Buurtwerkplannen

Het gemeentebestuur hecht veel waarde aan een verdere uitbouw van buurtbeheer: "In samenwerking met bewoners, verhuurders, politie, buurtwerk, middenstand, scholen en anderen willen we waar nodig integraal buurtbeheer tot stand brengen. Met als doel: vergroten van sociale betrokkenheid bij elkaar en het verhogen van de kwaliteit van buurt en wijk. Wij willen daarin, een actieve stimulerende rol spelen."

Bij de vaststelling van de buurtwerkplannen wordt gekozen voor een interactieve benadering door het betrekken bij de plannen van wijkpanels en diverse vertegenwoordigende groeperingen, zoals bewonerscommissies en dergelijke. In de buurtwerkplannen worden activiteiten vastgelegd die o.a. betrekking hebben op: regulier onderhoud, reconstructiewerkzaamheden, verkeer/verkeersveiligheid, woningbouw/volkshuisvesting, herinrichting, openbare verlichting. Ook worden in de buurtwerkplannen integrale voorzieningen gecreëerd zoals: sociaal culturele voorzieningen, ontmoetingsplekken, wijk- en sportvoorzieningen voor o.m. jongeren, ouderen en allochtonen. In een aantal buurten zijn netwerken met als basis Buurtbeheer/wooncoöperatie Woonstede/ het Sociaal

Cultureel Werk/ Welstede/Politie. Deze netwerken onderhouden nauw contact met buurtverenigingen, winkeliers, bewoners etc.

3. Eindhoven

Drs. J.A.P. Verheugt
 hoofd Bestuurssecretariaat
 Telefoonnummer: 040 238 2103
 email: j.verheugt@eindhoven.nl

Maatschappelijke verkenningen

Eigen onderzoek van de raad naar maatschappelijke ontwikkelingen, die relevant zijn voor de stad. De raad heeft via het aannemen van een initiatiefraadsvoorstel (oktober 1999) aangegeven sterke behoefte te voelen om als raad zelf informatie in te winnen over wat er in de samenleving speelt en niet langer afhankelijk te zijn van de (meestal) papieren informatie uit de ambtelijke organisatie. Een maatschappelijke verkenning richt zich uitdrukkelijk niet op de doeltreffendheid van het gemeentelijke beleid en de doelmatigheid van de uitvoering van dat beleid. Dat behoort tot de taakstelling van de rekenkamer. Een maatschappelijk verkenning zit aan de voorkant van een beleidsproces; de rekenkamer kijkt achteraf.

Momenteel wordt een verordening voor het houden van verkenningen in procedure gebracht. Parallel daaraan wordt thans ook een eerste verkenning door een groepje raadsleden voorbereid. Vorig jaar is reeds geëxperimenteerd met een vorm van verkennend onderzoek.

Door met een brede groep raadsleden op zoek te gaan naar informatie zal naar de overtuiging van de raad een (mogelijk raads)breed gedragen beeld van de werkelijkheid ontstaan. Een verkenning kan overigens variëren in omvang intensiteit en werkwijze.

Op basis van de verkenning kan de raad zich beraden of er beleidsaanpassingen gewenst zijn. Deze werkwijze beoogt tevens de initiatiefnemende taak aan het begin van een beleidsvormingsproces te versterken en daarmee de eigenstandige positie van de raad.

De onderwerpkeuze zal meestal in een raadscommissie aan de orde komen. Verdere behandeling geschiedt aan de hand van een initiatiefraadsvoorstel. Daarna wordt het initiatief in de raad bekrachtigd. Het eindrapport wordt ook aan de raad uitgebracht.

De verkenningscommissie die de verkenning zal uitvoeren kan zich ambtelijk en extern laten bijstaan.

Op 15 januari 2001 is met een bijzondere manifestatie de maatschappelijke verkenning naar de vrijetijdsbesteding onder allochtone jongeren gepresenteerd.

4. Goes

J.N. v.d. Boomgaard
 coördinator Projectbureau Goese Wijkaanpak
 Telefoonnummer: 0113- 249871

Goese Wijkaanpak

Invloed en betrokkenheid van bewoners vergroten, als de gemeente (en instellingen) klantvriendelijker werken, onder meer via meer openheid, maatwerk, minder formaliteiten, prioriteiten van bewoners integreren in gemeentelijk beleid.

Communicatie-instrumenten om het doel te realiseren:

Gemeente Goes is verdeeld in 5 gebieden, elk bestaand uit verschillende wijken/buurtendorpen,

Elk gebied beschikt over een wijkcoördinator en wijkbestuurder

Elk gebied beschikt over opbouwondersteuning

In elke wijk/dorp wordt gestreefd naar het realiseren van een bewonersorganisatie (wijkgericht), bewonerswerkgroepen (thema- of buurtgericht) en/of een wijk/dorpstafel

Per gebied beschikt de bewonersorganisatie over vrij besteedbaar (t.b.v. leefbaarheidszaken) bewonersbudget

Per gebied is/wordt een wijkinfowinkel gerealiseerd (wijkservicepunt voor bewonersvragen en vergader/secretariaatsfaciliteiten)

Per wijk/dorp wordt het realiseren van een wijkmonitor, een wijkplan en een wijkvisie nagestreefd.

Looptijd: voorlopig 2000-2002. Op basis van een evaluatie besluit de gemeenteraad over een mogelijk vervolg per 1-1-2002.

5. Rotterdam, deelgemeente Noord

A.F. de Leede

Deelgemeentesecretaris

Telefoonnummer: 010-4439999/4439998

De wijkdynamo

In 1998 is de zogenaamde wijkdynamo van start gegaan; een werkwijze waarbij de zes wijken van de deelgemeente Noord centraal staan. Per wijk is via intensief overleg met bewoners en ondernemers een wijkperspectief opgesteld voor de komende vier jaar, waarin de ontwikkelingsrichting van de wijk, in zowel sociaal, fysiek als economisch opzicht, is vastgesteld. Vanuit deze integrale visie zijn vervolgens prioriteiten bepaald en vastgelegd in wijkuitvoeringsprogramma's voor twee jaar. Monitoring vindt plaats via halfjaarlijkse voortgangsrapportages. Deze werkwijze wordt thans (na twee jaar) geëvalueerd ondermeer door tevredenheidsonderzoek onder bewoners, intermediairs (maatschappelijk middenveld) en bestuurders. De werkwijze zal, na evaluatie, waarschijnlijk worden geïntegreerd in de reguliere planning- en controlcyclus van begroting (volgens BBI-systematiek) en jaarverslag.

6. Schoonhoven

Drs. M.J. Verhoef

gemeentesecretaris

Telefoon: 0182-389386

Wijkbezoeken door de raad

Doel: Vergroten betrokkenheid en inzicht van raadsleden bij de wensen die leven bij onze burgers en verkleining afstand tussen de raad en de burgers. Alle wijken worden eens per twee jaar door de raad bezocht.

In het raadsprogramma is onder het item Actief bestuur opgenomen dat in het belang van het vergroten van de betrokkenheid en inzicht van raadsleden bij de wensen die leven bij onze burgers en verkleining van de afstand tussen de raad en de burgers, een bijeenkomst wordt georganiseerd waarbij de bevolking met het bestuur en ambtenaren kunnen spreken over actuele zaken, de dienstverlening door de gemeente en de wensen die er met betrekking tot de woonomgeving zijn. Inmiddels zijn er drie bijeenkomsten gehouden.

De betrokkenen in de wijk worden door middel van een huis-aan-huis verspreide brief uitgenodigd. De bijeenkomst wordt gehouden in een accommodatie in de betreffende wijk om de drempel zo laag mogelijk te houden. De voltallige raad, het college van burgemeester en wethouders en het ambtelijke management is aanwezig. Men heeft een eigen tafel en de burgers kunnen naar eigen inzicht aan een tafel plaatsnemen. De raadsleden noteren de opmerkingen en vragen. In de pauze trekken de gemeentelijke vertegenwoordigers zich terug en worden de vragen geïnventariseerd, wordt een rode draad gedistilleerd en wordt getracht al wat antwoorden te geven. Na de pauze vertelt de burgemeester wat er zoal leeft in de wijk en geeft een eerste reactie. Daar kan men tot slot nog op reageren.

Binnen zes weken krijgen de bewoners van de wijk schriftelijk antwoord. Na een half jaar wordt een verantwoording gepubliceerd in het plaatselijke huis-aan-huis blad. Natuurlijk worden ook de raadsleden op de hoogte gehouden van de voortgang.

Opgemerkt wordt dat deze manier van communiceren van de raad met de burgers inderdaad drempelverlagend werkt. Allerhande grote en vooral ook kleine ergernissen worden aan de orde gesteld. Het merendeel daarvan kan snel worden opgelost. Dit verbetert het imago van de gemeente bij haar burgers. Het doel het vergroten van de betrokkenheid en inzicht van raadsleden bij de wensen die leven bij onze burgers en verkleining afstand tussen de raad en de burgers wordt hiermee zeker bereikt.